

УДК: 338.48:339.9

Косенко С.А.¹, Корнієнко О.М.²

¹ студент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

² канд. екон. наук, доцент, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

ЕКОНОМІКА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ: ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРУКТУРА ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ НА СВІТОВОМУ РИНКУ

Туризм є однією з основних галузей промисловості світу, і люди подорожують для задоволення з давніх-давен. Він став одним із секторів світової економіки, що найшвидше розвиваються, за останні роки. Туризм виник в результаті модернізації та зробив значний внесок у формування досвіду сучасності. Економічне зростання та розвиток туризму взаємопов'язані, згідно з попередніми дослідженнями, тому зростання загальної економіки сприятиме розвитку туризму. Як наслідок, критично важливо дослідити, як туризм та інші фактори (включаючи макроекономічні) пов'язані з економічним зростанням.

Економічне зростання можна визначити як збільшення реального валового внутрішнього продукту (ВВП) або ВВП на душу населення. За даними Всесвітньої ради з туризму і подорожей WTTC, внесок галузі у світовий ВВП наближається до 10%. Вона випереджає, наприклад, хімічну промисловість (8,6%) і автопром (7%). Крім прямих витрат туристів на проживання та транспорт стимулюються багато галузей від торгівлі до сільського господарства. Кожне 11-е робоче місце на планеті так чи інакше залежить від туризму. Його частка в світовому експорті становить 5,4%, а в експорті послуг досягає 30% [1]. Інше дослідження, яке розглядало взаємозв'язок між туризмом та економічним зростанням, використовуючи такі змінні, як туристичні надходження та витрати на туризм, доповнило літературу припущенням, що туристичні надходження впливають на економічне зростання. Глобально

розвинений туристичний бізнес сприяє економічному зростанню з часом, підтримуючи економіку більше, ніж очікувалося [2].

Міжнародний туризм входить до трьох найбільших експортних галузей, поступаючись нафтовидобувній промисловості та автомобілебудуванню. Туризм є найрентабельнішою сферою світового господарства. Саме економічні вигоди є основною рушійною силою розвитку. Міжнародне споживання туристичного продукту вважатиметься невидимим експортом із країни, тоді, як внутрішній туризм може бути розглянутий як експорт між регіонами країни і, навіть, як заміник імпорту в національну економіку.

Туризм суттєво впливає на економіку країн як джерело надходжень у валюті, створюючи робочі місця та підтримуючи мікро-, малі та середні підприємства. Згідно з даними UNWTO, у 2023 році прямий внесок туризму до глобального ВВП (TDGDP) становив приблизно 5,4 трильйона доларів США, що дорівнює приблизно 3% світового ВВП (що трохи нижче показника 4% до пандемії). Водночас міжнародні туристичні надходження (витрати туристів + перевезення пасажирів) у 2023 році досягли близько 1,9 трильйона доларів, що становить майже 6% від загального обсягу експорту товарів і послуг у світі [3]. Таким чином, туризм виступає важливим компонентом експортної диверсифікації багатьох країн і може бути стратегічним сектором для стимулювання економічного зростання, особливо в країнах, де інші галузі слабо розвинені.

Згідно з даними WTTC, у 2024 році вклад туристичної індустрії – включно з прямими, непрямими та індукованими ефектами – сягнув 10,9 трильйона доларів США, що становить 10% глобального ВВП. Крім того, сектор забезпечив понад 357 мільйонів робочих місць – тобто приблизно одна десята робочих місць у світі. За останні роки витрати внутрішніх туристів зросли до 5,3 трильйона доларів (приріст 5,4 % проти попереднього року), а міжнародні витрати – до 1,9 трильйона (зростання на 11,6%) [4].

Отже, за актуальною інформацією, туризм продовжує залишатися одним із ключових драйверів світової економіки, створюючи значний внесок у ВВП та

ринок праці [5].

Таким чином, туристична індустрія являє собою цілісну відтворювальну систему, що володіє інтегральним ефектом. Міжнародний туризм має величезний вплив на світову економіку. Ефективна діяльність сектора сприяє розвитку економіки і створенню робочих місць у багатьох частинах світу. Тому вкрай важливо, щоб країни заохочували політику, що сприяє неухильному зростанню туризму, включаючи полегшення подорожей, розвиток людських ресурсів і стійкість.

Список використаних джерел:

1. Tourism and economic growth: A global study on Granger causality and wavelet coherence. *PLOS ONE*. 2022. Т.17, №9. С. 1–2.
2. Трояновська Т. С., Корнієнко О. М. Особливості функціонування світової туристичної галузі в умовах глобальних викликів. *Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства* : матеріали III міжнар. наук. конф., 14–15 лист. 2024 р. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. С. 445–448.
3. Travel & Tourism Economic Impact Research (EIR). *World Travel & Tourism Council (WTTC)*. URL: <https://wttc.org/research/economic-impact> (дата звернення: 01.10.2025).
4. International Tourism Highlights, 2024 Edition. *World Tourism Organization*. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/9789284425808> (дата звернення: 1.10.2025).
5. But T., Mamotenko D., Korniienko O., Gubar O. Financial Assurance for Tourism Development and Its Impact on the Economy of European Countries. In: Semenov, A., Yepifanova, I., Kajanová, J. (eds) *Data-Centric Business and Applications. Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies*. 2025. Vol. 240. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-81557-7_4